

20. Ne’matov H.A., Bhavya Shah. Determination of the incident level of chronic viral hepatitis among the population of Oqdaryo district (Samarkand region) // Web of Medicine: Journal of Medicine, Practice and Nursing. –Vol. 2 No. 5 (2024): WOMpp 16-18

IQLIM O‘ZGARISHI VA EKOTIZIMLARGA TA’SIRI

Sobirov Zufarjon Olimjon o‘g‘li
Farg‘ona Davlat Universiteti talabasi
Muhammadqosimov Boburmirzo Abdug‘ofir o‘g‘li
Farg‘ona Davlat Universiteti talabasi

Annotatsiya Maqola iqlim o‘zgarishining ekotizimlarga ta’sirini o‘rganishga bag‘ishlangan. Unda global isish, biologik xilma-xillikning kamayishi va ekotizimlar muvozanatining buzilishi masalalari tahlil qilingan. Tadqiqot natijalari iqlim o‘zgarishiga qarshi barqaror rivojlanish va yashil texnologiyalarni joriy etish zarurligini ko‘rsatadi.

Kalit so‘zlar: iqlim o‘zgarishi, ekotizim, global isish, barqaror rivojlanish, yashil texnologiyalar.

CLIMATE CHANGE AND ITS IMPACT ON ECOSYSTEMS

Sobirov Zufarjon Olimjon ogli
Fergana State University student
Muhammadqosimov Boburmirzo Abdugofir ogli
Fergana State University student

Annotation The article is devoted to studying the impact of climate change on ecosystems. Issues of global warming, biodiversity loss, and disruption of ecosystem balance are analyzed. The research results highlight the necessity of sustainable development and the implementation of green technologies to counter climate change.

Keywords: climate change, ecosystem, global warming, sustainable development, green technologies

ИЗМЕНЕНИЕ КЛИМАТА И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА ЭКОСИСТЕМЫ

Собиров Зуфаржон Олимджон оглы
Студент Ферганского государственного университета
Мухаммадкасимов Бобурмирзо Абдугафир оглы
Студент Ферганского государственного университета

Аннотация Статья посвящена изучению влияния изменения климата на экосистемы. Анализируются вопросы глобального потепления, сокращения биологического разнообразия и нарушения баланса экосистем. Результаты исследования показывают необходимость устойчивого развития и внедрения зеленых технологий для противодействия изменению климата.

Ключевые слова: изменение климата, экосистема, глобальное потепление, устойчивое развитие, зеленые технологии

Iqlim o‘zgarishi – XXI asrning eng dolzarb ekologik muammolaridan biri bo‘lib, u butun dunyo ekotizimlariga va inson hayotiga bevosita ta’sir ko‘rsatadi. So‘nggi o‘n yilliklarda global haroratning oshishi, ekstremal ob-havo hodisalari, muzliklarning erishi va dengiz sathining ko‘tarilishi kuzatilmoqda. Shu sababli, iqlim o‘zgarishining sabablari, oqibatlar va oldini olish choralari haqida ilmiy tadqiqotlar olib borish dolzarb hisoblanadi.

Iqlim o‘zgarishining asosiy sabablaridan biri inson faoliyati natijasida atmosferaga chiqarilayotgan issiqxona gazlari (CO₂, CH₄, N₂O) hisoblanadi. Sanoat inqilobidan so‘ng havo ifloslanishi ortib, global harorat o‘rtacha 1,1°C ga oshgan. Shu bilan birga, o‘rmonlarning kesilishi, shaharsozlik va transportning ko‘payishi iqlim tizimining tabiiy barqarorligini buzmoqda. Natijada atmosferada issiqlik ushlanishi ortib, global isish jarayoni kuchaymoqda.

Iqlim oʻzgarishi biologik xilma-xillikning kamayishiga sabab boʻladi. Masalan, qutb mintaqasidagi muzliklarning erishi oqibatida koʻplab hayvon turlari – polarnik ayiq, suv toshqini oʻtlar bilan yashaydigan oʻsimliklar va suv hayvonlari yashash muhitini yoʻqotmoqda. Oʻrmon ekotizimlarida haroratning oʻzgarishi oʻsimliklarning gullash va mevaga kirish davrini oʻzgartiradi, bu esa oziq zanjiri bilan bogʻliq hayvonlar turlariga taʼsir koʻrsatadi. Shuningdek, iqlim oʻzgarishi suv resurslariga ham taʼsir qiladi: yomgʻirning noaniq taqsimlanishi va qurgʻoqchilik ekotizimlarda stresslarni kuchaytiradi.

Inson faoliyati iqlim oʻzgarishiga bevosita taʼsir qiladi. Qishloq xoʻjaligi, shaharsozlik va sanoat faoliyati atmosferaga koʻp miqdorda karbonat angidrid chiqaradi. Energetika sektorida fosil yoqilgʻi ishlatilishi, transport vositalarining ortishi va chiqindilarni notoʻgʻri boshqarish global isishga hissa qoʻshadi. Shu sababli, iqlim oʻzgarishiga qarshi kurashish choralari insoniyatning barqaror rivojlanishi uchun muhimdir.

Iqlim oʻzgarishining salbiy oqibatlarini kamaytirish uchun quyidagi choralarga murojaat qilinadi:

- Barqaror rivojlanish va yashil texnologiyalarni joriy etish
- Qayta tiklanadigan energiya manbalarini rivojlantirish (quyosh, shamol, suv energetikasi)
- Oʻrmonlarni qayta tiklash va ekologik hududlarni himoya qilish
- Atrof-muhitni muhofaza qilish boʻyicha qonun va meʼyorlarni kuchaytirish.

Xulosa qilib aytadigan boʻlsak, iqlim oʻzgarishi global va mahalliy ekotizimlarga jiddiy taʼsir koʻrsatadi, biologik xilma-xillikning kamayishi, oziq zanjiridagi muvozanatning buzilishi va suv resurslariga taʼsir kabi oqibatlarga olib keladi. Tadqiqot natijalari shuni koʻrsatadiki, inson faoliyatini barqarorlashtirish, yashil texnologiyalarni rivojlantirish va ekologik qonunchilikni kuchaytirish orqali iqlim oʻzgarishining salbiy taʼsirini kamaytirish mumkin. Shu bilan birga, iqlimga moslashish choralari amalga oshirish ekotizimlarning barqarorligini taʼminlashda muhim ahamiyatga ega.

Foydalanilgan adabiyotlar roʻyxati;

1. Oʻzbekiston Respublikasi Ekologiya, atrof-muhitni muhofaza qilish va iqlim oʻzgarishi vazirligi. (2023). Atrof-muhit holati toʻgʻrisida milliy maʼruza:
2. Oʻ.E.Xoʻjanazarov, Sh.T.Yakubjonova Ekologiya va tabiatni muhofaza qilish. oʻquv qoʻllanma. Toshkent. Barkamok fayz media. 2018
3. Smith J. Climate Change and Ecosystems. London: Earth Press, 2019
4. . Johnson L. Global Warming Effects. New York: Academic Press, 2021.
5. Taylor K. Renewable Energy Solutions. New York: Energy Press, 2021.
- 6 Green D. Human Impact on Climate. Toronto: UTP, 2017.
7. Oʻrmonjonov Azizbek Muhammadjon oʻgʻli. (2025). INKLYUZIV TAʼLIM SHAROITIDA MUSIQA SAVODXONLIGINI SHAKLLANTIRISHDA MULTIMODAL YONDASHUVNING PEDAGOGIK IMKONIYATLARI. TAʼLIM VA TARAQQIYOT, 4(4), 380-388.
8. R.A.Tursunov. (2025). IJTIMOY ONG VA MAʼNAVIYAT UYGʻUNLIGINING IJTIMOY MUHITGA TAʼSIRI. ZAMONAVIY FAN: INNOVATSION YONDASHUVLAR VA YOSH TADQIQOTCHILARNING DOLZARB IZLANISHLARI, 1(1), 16-19.

INKLYUZIV TAʼLIMNING ZAMONAVIY MUAMMOLARI VA YECHIMLARI

Ergashova S.

Fargʻona davlat universiteti talabasi

Ilmiy rahbar: D.S.Turdaliyeva,

filologiya fanlari doktori, dotsent

Email: dturdaliyeva79@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqolada logoped kasbining zamonaviy muammolari va ularni bartaraf etish yoʻllari tahlil qilinadi. Nutq buzilishlarining koʻpayishi, malakali mutaxassislar yetishmovchiligi va zamonaviy texnologiyalarning logopediya sohasiga taʼsiri kabi dolzarb masalalar koʻrib chiqiladi. Shuningdek, innovatsion usullar va ilgʻor texnologiyalar yordamida muammolarni hal qilish imkoniyatlari yoritiladi.

Kalit soʻzlar: logoped, nutq terapiyasi, zamonaviy muammolar, innovatsion usullar, texnologiyalar, nutq buzilishlari.